

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Csp/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319208536
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319208536.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Ivetou Gildeinovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, zast. Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: Z. Y., nar. X.X.XXXX, bytom H. XXXX/XX, XXX XX L., o zaplatenie 6.251,31 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu žalobcu zamietá.
- II. Náhradu trov konania súd stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súde dňa 18.12.2019 sa právny žalobca domáhal zaplatenia sumy 6.251,31 eur s úrokom z omeškania 8% ročne od 30.5.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania.
2. Žalobu odôvodnil tým, že sa stal právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding a.s.. Žalobca so žalovaným dňa 6.8.2012 uzavrel zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému sumu pôžičky vo výške 8.193,99 eur. V zmysle zmluvy mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 93 mesačných splátkach v sume 217,02 eur do celkovej sumy pôžičky 20.182,86 eur. Do podania žaloby uhradil žalovaný sumu 11.355,04 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé splátky riadne a včas, listom vyzval žalovaného k úhrade všetkých splátok po upozornení dňa 26.3.2017. Žalobca informoval žalovaného listom dňa 24.5.2017 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Celkový dlh žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 6.251,31 eur. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania od 6. dňa od odo dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti. Ku dňu podania návrhu mal žalovaný uhradiť sumu 17.604,07 eur. Ku dňu podania návrhu žalovaný uhradil sumu 11.355,04 eur. Žalobca si neuplatnil zmluvnú pokutu vo výške 723,33 eur.
3. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.
4. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a jej prílohami, a to notárskou zápisnicou, zmluvou o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, predžalobnou upomienkou, prehľadom splátok a úhrad, obchodnými podmienkami, vyjadrením žalobcu a zistil tento skutkový stav:
5. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 6.8.2012 Zmluvu o poskytnutí pôžičky č. XXXXXXXX, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 8.193,99 eur s RPMN a ročnou úrokovou sadzbou 32%, celkovými nákladmi spotrebiteľa 11.988,87 eur, s 93 mesačnými splátkami vo výške 217,02 eur.

6. Podľa čl. III Zmluvy účelom použitia pôžičky bolo, aby sa z poskytnutej pôžičky uhradili podľa nasledujúcej špecifikácie záväzky klienta - žalovaného voči Spoločnosti - žalobcovi a záväzky voči VÚB, a.s., kde Spoločnosť - žalobca vystupuje ako správca. Z poskytnutej pôžičky sa uhradili tieto záväzky žalovaného :

- Slovenská požičovňa zo dňa 14.4.2011, výška záväzku 754,06 eur;
- Slovenská požičovňa zo dňa 9.11.2011, výška záväzku 1.480,62 eur;
- Quatro zo dňa 28.5.2012, výška záväzku 668,09 eur;
- Slovenská požičovňa zo dňa 23.4.2012, výška záväzku 2.891,22 eur;
- HT, výška záväzku 2.400 eur.

7. Žalovaný prehlásil, že sa pred podpísaním zmluvy oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, prevzal ich, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.

8. Klient je navrhovateľom uzatvorenia zmluvy. Návrh na uzatvorenie zmluvy klient doručuje spoločnosti na predpísanom tlačive (čl. 4 bod 4.1 Všeobecných obchodných podmienok).

V zmysle čl. 6 bod 6.1, 6.2 Všeobecných obchodných podmienok, klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy inak v sume a termínoch uvedených v zmluve a/alebo Podmienkach a/alebo Všeobecných obchodných podmienkach. Pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo zmluve alebo Podmienkach alebo VOP stanovené inak, splátky sú splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

9. Listom zo dňa 24.5.2017 žalobca vyzval žalovaného na úhradu celého dlhu vo výške 6.269,84 eur.

10. Na pojednávaní dňa 10.6.2020 žalovaný uviedol, že finančné prostriedky nedostal do ruky alebo na účet ale v podstate finančnými prostriedkami boli zaplatené iné úvery a dlžnú sumu nespĺčal kvôli zlej rodinnej situácii. Každý úver začal splácať s tým, že pokiaľ už nevládal splácať, bolo mu poskytnuté refinancovanie úveru. Okrem tohto úveru má ešte úver s sporiteľni a v PSS. V jednej 25 000 eur a v druhej 7 000 eur, takže asi bude musieť vyhlásiť osobný bankrot.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

12. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 39a Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sa sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

14. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o pôžičke, z ktorej vzniknutá pohľadávka bola na žalobcu postúpená

zmluvou o postúpení, ktoré postúpenie bolo preukázané v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch a preto má súd za to, že je daná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní.

15. Ďalej súd je toho názoru, že zmluva o pôžičke je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmlúvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

16. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmlúvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách, ďalej len „smernica“).

17. Nepochybné zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

18. Podľa ustanovenia § 9 odsek 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná,

ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), d) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

20. Podľa citovaného zák. ust. §9 ods. 2 písm. f) obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je okrem iného údaj o konečnej splatnosti úveru. V súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. a) zákona absencia uvedenej náležitosti nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluvách absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. V zmluve č. 5016085 zo dňa 6.8.2012 splatnosť 5/2020. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórných náležitostí údaj o konečnej splatnosti. Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru, nejednoznačne určený deň stanovený počtom dní od uzavretia zmluvy). Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru. V súvislosti s vyššie uvedeným súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline

sp.zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27.05.2014 v obdobnej veci, podľa ktorého dôsledkom absencie údajov o konečnej splatnosti úveru je, že úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Údaj o termíne konečnej splatnosti úveru má byť uvedený presne, a to uvedením konkrétneho dňa, mesiaca a roku, kedy spotrebiteľský úver nadobudne konečnú splatnosť, nie len mesiac a rok. Význam uvedenej zmluvnej náležitosti súvisí aj s ďalšími nárokmi veriteľa vyplývajúcimi zo zmluvy o úvere. Súd pripomína, že v zmysle ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.11.2013, sp. zn. 5Co/165/2013, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.05.2012, sp. zn. 1Co/30/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.02.2014, sp. zn. 5Co/567/2013) veriteľovi prislúchajú zmluvné úroky ako odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov do splatnosti úveru, po jeho splatnosti má nárok na úrok z omeškania. Uvedený údaj preto slúži na rozlíšenie, dokedy je dlžník povinný platiť zmluvné úroky a odkedy úroky z omeškania.

21. V predmetnej zmluve bola uvedená RPMN vo výške 32% pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 32% (výpočet súd realizoval prostredníctvom kalkulačky <<http://ekonomika.sme.sk/kalkulacky/spotrebiteľsky-uver-rpmn-psn.php#axzz4grmAykL8> <<http://ekonomika.sme.sk/kalkulacky/spotrebiteľsky-uver-rpmn-psn.php#axzz4grmAykL8>>>).

Spôsob výpočtu RPMN je uvedený v prílohe č. 2 citovaného zákona, pričom podkladom pre výpočet RPMN je číslo posledného čerpania, výška čerpania, interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každého nasledujúceho čerpania, číslo poslednej splátky alebo platby poplatkov, výška splátky alebo platby poplatkov a interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každej splátky alebo platby poplatkov. Súd má za to, že Zmluva uvedená neobsahuje, t.j. neobsahuje ani matematický výpočet RPMN.

„Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údajoch o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcu jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017.

„Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN je nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej výške RPMN. Ako inak by spotrebiteľ mohol preveriť správnosť takéhoto výpočtu RPMN, ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere umožňujúcej posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom. S nesprávne uvedenou RPMN v neprospech spotrebiteľa zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 11 ods. 1 písm. d) spája následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. 4. 2018 sp. zn. 7Co/155/2017. Obdobný právny názor bol vyslovený aj v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017.

22. Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, že ročná úroková sadzba je totožná s údajom o RPMN, pričom je nepochybné, že ukazovateľ RPMN musí zahŕňať celkové náklady za poskytnutie spotrebiteľského úveru a preto subsumuje nielen odplatu vo forme úroku za poskytnutie úverových prostriedkov, ale zahŕňa aj ďalšie poplatky, resp. náklady spojené s týmto úverom. Z toho vyplýva, že

výška odplaty prostredníctvom dojednaní o výške fixnej ročnej úrokovej sadzby na úrovni 32 % nemôže byť totožná s hodnotou uvedenou v zmluvách v údají RPMN.

23. V zmluve o pôžičke č. XXXXXXXX bola úroková sadzba v danom prípade dohodnutá vo výške 32 % ročne. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/312/2015 zo dňa 24.05.2016.

Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch (spotrebiteľské a iné úvery) so začiatočnou fixáciou úrokovej sadzby 1-5 rokov v auguste 2012, kedy bola predmetná zmluva č. 5016085 uzavretá, v sadzbe 13,52 % so splatnosťou 93 mesiacov. Úroková sadzba predmetného úveru je tak viac ako 2-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

Na základe vyššie uvedeného súd považoval úver za bezúročný a bez poplatkov a mal by žalovaný vrátiť žalobcovi rozdiel medzi tým, čo mu bolo poskytnuté a medzi tým, čo zaplatil, no žalovaný preplatil to, čo mu bolo poskytnuté.

24. Okrem zjavne neprimeranej ceny úveru bola zmluva o pôžičke uzatvorená za neštandardných okolností. Žalovaný postupne zobral celkovo 4 úvery, z poskytnutej pôžičky sa uhradili tieto záväzky žalovaného : Slovenská požičovňa zo dňa 14.4.2011, výška záväzku 754,06 eur; Slovenská požičovňa zo dňa 9.11.2011, výška záväzku 1.480,62 eur; Quatro zo dňa 28.5.2012, výška záväzku 668,09 eur; Slovenská požičovňa zo dňa 23.4.2012, výška záväzku 2.891,22 eur; HT, výška záväzku 2.400 eur. Dňa 6.8.2012 uzatvoril so žalobcom zmluvu o poskytnutí pôžičky vo výške 8.193,99 eur, kde bolo uvedené bankové spojenie rovnaké číslo účtu a účel pôžičky: „Podpisom zmluvy Klient žiada, aby sa z poskytnutej Pôžičky uhradili podľa nasledujúcej špecifikácie jeho záväzky voči spoločnosti a záväzky voči VÚB, a.s., kde spoločnosť vystupuje ako správca.“ Zmluvy žalovaný uzatvoril s jedným a tým istým veriteľom, ktorým bol žalobca. Z prehľadu úverov žalovaného je zrejmé, že dojednávania úverov bolo značne intenzívne a medzi jednotlivými úvermi boli veľmi krátke obdobia. Následne posledný úver žalovaný zobral dňa 6.8.2012 za účelom refinancovania všetkých skôr poskytnutých úverov.

25. Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany spotrebiteľa ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je spotrebiteľ vo finančnej tiesni a berie úver, aj keď nemá na jeho splatenie a spolieha sa na prax veriteľa, že po čiastočnom zaplatení sa bude „vec riešiť novým úverom“, tak takýto postup veriteľa je bez odbornej starostlivosti a ide obojstranne o nezodpovedný postup. Kým však na strane spotrebiteľa ide o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s vyodením dôsledkov zo strany súdu súvisiacich s podcenením bonity dlžníka. Je neakceptovateľné, aby sa spotrebiteľom poskytovali úvery do takej miery, že na dlhé až viacročné obdobia sa spotrebiteľia nezodpovednou úverovou praxou veriteľov zaúverujú

až do nezvládnuteľných rozmerov. Opatrenia súdu sú v takýchto prípadoch plne kompatibilné s cieľmi smernice o spotrebiteľských úveroch (bod 26 preambuly).

26. Žalobca teda nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyseľnosti žalovaného, súd prvej inštancie považuje aj ľahkomyseľnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca využil takúto ľahkomyseľnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver (viď rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/3/2011).

27. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyseľnosť, stav núdze, slabomyseľnosť, neskúsenosť alebo rozrušenie mysle iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

28. V čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke nebola civilnoprávna úžera explicitne upravená. Až zákonom č. 106/2014, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.06.2014, bol novelizovaný Občiansky zákonník, ktorý zaviedol úžeru, a to v ust. § 39a podľa ktorého, neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyseľnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

29. Platnosť a účinnosť toho ustanovenia pôsobí aj retroaktívne (ide o nepravú retroaktivitu), keďže ustanovenie pôsobí aj na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, keď ich vznik a vzniknuté nároky sa posudzujú podľa doterajších predpisov (§879r OZ).

30. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru (NS ČR 21Cdo/1484/04).

31. V danom prípade súd nemohol prehliadnúť skutočnosť, že žalobca postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady, dlhy a celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej zmluvy. Dlhy sa týkali najmä predchádzajúcich úverov, pričom nedostatok finančných prostriedkov pôsobil o to viac na rozhodovanie žalovaného. Ani súd neposkytol ochranu neprimeraným úrokom a takému úverovaniu, pri ktorom sa sociálne slabšiemu spotrebiteľovi poskytne úver za cenu o 90% -100% vyššiu oproti bankám aj napriek nedostatočnej schopnosti spotrebiteľa zvládnuť splátky a tak dosiahnuť ďalší profit na sankciách, paušalizovaných poplatkoch a nákladoch na vymáhanie. Spotrebiteľ sa tak pre omeškanie so splátkami môže dostať do nezvládnuteľného kolotoča úverov.

Súdu prvej inštancie aj vlastnej rozhodovacej činnosti je známe, že spotrebiteľia berú ďalšie úvery, aby splatili predchádzajúce úvery. Aj samotný žalovaný po predchádzajúcich úveroch bral ďalší úver - pôžičku, ktorý je predmetom tohto konania a to z dôvodu, aby splatil predchádzajúce, nesplatené úvery. Zároveň ak má žalovaný problémy so splácaním istiny úveru, je veľmi pravdepodobné, že nebude schopný platiť príslušenstvo pohľadávky. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených žalobcom, ktoré až na výšku úveru žalovaný nemohol nijako ovplyvniť (štandardná formulárová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyseľnosti spotrebiteľa.

32. Súd prvej inštancie považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 90% - 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne finančnú závislosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť

veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní EÚ).

33. Aj keď súčasťou Zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky, podľa ktorých bol žalovaný oboznámený s úverovými podmienkami a sankciami, pre rozhodnutie o neplatnosti úveru je rozhodujúci stav núdze žalovaného a súčasne neprimeraná výška úrokov, nakoľko pre úžeru je neplatný celý úverový vzťah, nielen jeho časť. V danom prípade súd dospel k záveru, že žalobca využil ľahkovážnosť a finančnú závislosť žalovaného, čím sa dopustil civilnoprávnej úžery, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o pôžičke v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, preto súd žalobu zamietol.

34. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1 zákona CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. V danom prípade žalovaný bol v konaní v celom rozsahu úspešný, a preto mal právo na náhradu trov konania, no žiadne trovy si neuplatnil, lebo mu žiadne nevznikli, preto mu ich nárok nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.